

BÍRÁK

8 -14. FEJEZET

Az eframiak bajkeverők voltak, és a 8.-ik fejezetben nehéz pillanatok okoznak a gedeóniaknak. Gedeon viszont bámulatos diplomáciával kezeli őket, mivel a győzelem után kérdőre vonták őt, hogy miért nem hívta őket segítségül.

De az eframiak azt mondták neki: Mit tettél velünk? Miért nem hívtál bennünket, amikor harcba indultál Midján ellen? És hevesen pöröltek veled.

Ő azonban így felelt nekik: Ugyan mit tettem én hozzátok képest? Nem többet ér-e Efraim böngészése Abíezer szüretjénél?

A ti kezetekbe adta Isten Midján vezéreit, Órébet és Zeébet. Hozzátok képest mit tudtam én tenni? Amikor így beszélt, megenyhült az ellene támadt indulatuk.

Gedeon talán még túlzottan is jól kezelte őket, mert aztán később az eframiak még egyszer megpróbálkoznak ezzel a trükkel Jeftével szemben, és ő már nem kezelte ilyen jól ezt a dolgot. Csodálom Gedeon alázatát. Amikor az Úr elhívta őt a vezetésre, akkor szerényen próbálta elutasítani a nagy feladatot, de amikor aztán meggyőződött, hogy ez tényleg Istentől van, akkor teljesen őszintén vetette bele magát.

Most, amikor viszont a midjániak felett aratott győzelmével dicsekedhetne, mégsem teszi ezt meg. Lehet, hogy nagyon jól megtanulta azt, hogy Isten maga akarja learatni a győzelem dicsőségét, hiszen ezért csökkentette le olyan kicsire a hadserege létszámát.

Gedeon megérkezett a Jordánhoz, és átkelt háromszáz emberével; fáradtak voltak, de folytatták az üldözést.

Gedeon üldözőbe veszi a maradék 15.000 midjánit, és nagyon érdekes, hogy még mind a háromszáz emebere életben van, egyetlen embere sem esett el a harcban. Isten nagyon alapos munkát végzett, amikor az ellenséget elpusztította.

Ezt mondta a Szukkótban lakóknak: Adjatok néhány kenyeret ennek a népnek, amely engem követ, mert fáradtak, pedig nekem üldözni kell Zebahot és Calmunnát, Midján királyait.

Szukkót vezetői ezt felelték: Talán már a kezekben tartod Zebahot és Calmunnát, hogy kenyeret kívánsz tőlünk a seregnek?

Gedeon azt mondta: Ezért majd ha az ÚR kezembe adja Zebahot és Calmunnát, akkor pusztai tövissel és tüskével csépelem végig a testeteket!

Onnan fölment Penúélba, és ugyanúgy szólt azokhoz is. De a Penúélban lakók is ugyanúgy válaszoltak, ahogyan a Szukkótban lakók.

Akkor ezt mondta a Penúélban lakóknak is: Ha békében térek vissza, lerombolom ezt a tornyot!

Zebah és Calmunná Karkóiban voltak táborukkal együtt: mintegy tizenötezer ember, mindazok, akik megmaradtak a keleti törzsek egész táborából; százhuszezer kardforgató ember pedig már elesett.

Gedeon a sátorlakók útján vonult fel, Nóbahtól és Jogbohától keletre. Megverte a tábor, mert a tábor biztonságban érezte magát.

Zebah és Calmunná elmenekült, de ő üldözőbe vette őket, és elfogta Zebahot és Calmunnát, Midján két királyát, az egész tábor pedig szétverte.

Amikor visszatért Gedeon, Jóás fia a harcból, a Heresz-hágótól,

elfogott egy szukkóti ifjút, és kikérdezte. Az pedig felírta neki Szukkót vezetőit és véneit, hetvenhét embert.

Azután odament a Szukkótban lakókhoz, és ezt mondta: Nohát itt van Zebah és Calmunná, akik miatt így gúnyolódzatok velem: Talán már a kezekben tartod Zebahot és Calmunnát, hogy kenyeret kívánsz tőlünk fáradt embereidnek?

Azzal lefogatta a város véneit, és pusztai tövissel meg tüskével fenyítette meg ezeket a szukkótiakat.

Majd lerombolta Penúél tornyát, és a városban lakókat megölette.

Azután ezt kérdezte Zebahtól és Calmunnától: Milyenek voltak azok a férfiak, akiket a Tábór hegyén megöltetek? Azok így feleltek: Olyanok voltak, mint te, mindegyik királyfinak látszott.

Akkor ezt mondta: Az én testvéreim, anyámnak a fiai voltak azok. Az élő ÚRra mondom, nem ölnélek meg benneteket, ha életben hagyátok volna őket!

Majd ezt mondta elsősülöttjének, Jeternek: Rajta, öld meg őket! De az ifjú nem húzta ki kardját, mert félt; hiszen még egész fiatal volt.

Ekkor azt mondta Zebah és Calmunná: Kelj föl, és vágj le bennünket te, mert amilyen a férfi, olyan az ereje! Gedeon erre fölkelt, és megölte Zebahot és Calmunnát, azután leszedte tevéik nyakáról a holdacskákat.

Ezután azt mondták az izráeliek Gedeonnak: Uralkodj rajtunk te, aztán a fiad és az unokád is, mivel megszabadítottál bennünket Midján kezéből!

De Gedeon így válaszolt nekik: Én nem uralkodom rajtatok, és nem fog uralkodni rajtatok a fiam sem. Az ÚR uralkodjék rajtatok!

Gedeon ismét hihetetlenül jellemes emberként visszautasítja királlyá választását. A lehető legjobb dolgot cselekedte és azt mondta, hogy *Az ÚR uralkodjék rajtatok!*

Majd ezt mondta nekik Gedeon: Csak egyet kérek tőletek: Adjatok nekem mindenki a függőket, amelyeket zsákmányolt! Azok ugyanis aranyfüggőket viseltek, mivel izmáeliek voltak.

Ők így feleltek: Örömet odaadjuk. Leterítettek egy felsőruhát, és arra dobta mindenki a zsákmányolt függőket.

Az elkért aranyfüggők súlya ezerhét száz aranysekel volt, azokon a holdacskákon, fülbe valókon és bíborruhákön kívül, amelyek Midján királyain voltak; meg a láncokon kívül, amelyek a tevéik nyakán voltak.

Gedeon éfódot csináltatott abból, és felállította a városában, Ofrában. Ott paráználkodott azzal egész Izráel. Csapda lett ez a dolog Gedeonnak és háza népének.

Ez az arany éfód egy turisztikai látványosság lett, és az emberek ezt kezdték imádni. Nem hiszem, hogy Gedeon eredeti szándéka az volt, hogy ez az éfód egy bálvánnyá váljon, de ennek ellenére az emberek ezt kezdték isteníteni. Viszont elkövette azt a hibát, hogy amikor látta, hogy mit tesznek az emberek, akkor az egészet a tűzbe kellett volna tegye, hogy beolvadjon.

Így kellett megalázkodnia Midjánnak Izráel fiai előtt, nem is emelték fel többé a fejüket. És béke lett az országban negyven esztendeig Gedeon idejében.

Jerubbaal, Jóás fia azután elment, és otthon lakott.

Jerubbaal Gedeon másik neve, amit akkor kapott, amikor az apja Baal szobrát ledöntötte.

Gedeonnak volt hetven fia, akik tőle származtak, mert sok felesége volt.

Sikemből való másodrangú felesége is születt neki egy fiút, akinek az Abimelek nevet adta.

Azután meghalt Gedeon, Jóás fia szép öreg korban, és eltemették apjának, Jóásnak a sírjába, az abízeri Ofrában.

Miután Gedeon meghalt, ismét paráználkodni kezdtek Izráel fiai a Baalokkal, és Baal-Berítet tettek meg istenüknek.

Nem törődtek Izráel fiai Istenükkel, az ÚRral, aki kimentette őket minden környező ellenségük kezéből.

De nem voltak hűségesek Jerubbaalnak, azaz Gedeonnak a háza népéhez sem, mindazért a jóért, amit Izráélért cselekedett.

Miután Gedeon meghalt a következő dolog történt:

Abímelek, Jerubbaal fia elment Sikembe anyja testvéreihez, és így szólt hozzájuk, meg az egész nemzetséghez, amelyhez anyja családja tartozott:

Beszéljetekek így Sikem polgárainak a füle hallatára: Mi jobb nektek? Az, ha hetven férfi uralkodik rajtatok, mármint Jerubbaal fiai, vagy az, ha egy ember uralkodik rajtatok? Emlékezzetek csak arra, hogy én a ti húsotok és véretek vagyok!

Amikor anyja testvérei elbeszéltek róla mindezeket a dolgokat Sikem valamennyi polgárának füle hallatára, azoknak a szíve Abímelek felé hajlott, mert ezt mondták: Testvérünk ő.

Adtak neki hetven ezüstöt a Baal-Berít templomából, Abímelek pedig ezen haszontalan és hitvány embereket bérelt fel, hogy kövessék őt.

Majd elment apja házához Ofrába, és meggyilkolta testvéreit, Jerubbaal fiait, hetven férfit egy kövön. De Jótám, Jerubbaal legkisebb fia, megmenekült, mert elbújt.

Ezután összegyűltek Sikem polgárai, meg az összes várbeliek, elmentek és királlyá tették Abímeleket a sikemi tölgyfánál, az emlékoszlop mellett.

Amikor hírül adták ezt Jótámnak, elment, megállt a Garizim-hegy csúcsán, és harsány hangon kiáltva ezt mondta nekik: Sikem polgárai, hallgassatok rám, hogy rátok is hallgasson az Isten!

A Garizim hegy alatti völgy olyan volt, mint egy természetes amfiteátrum. Nagyon érdekes, hogy a hang azon a környéken mennyire messzire el tud hallatszani. Jézus is tízezres tömeg előtt beszélt, és mindenki hallotta Őt. Ez egy kissé túlzásnak hangzik, de azon a földön nagyon sok olyan hely található, ahol a természetes akusztika egyszerűen fantasztikus.

A tengerparti Cezaréában a rómaiak építettek egy amfiteátrumot. Ha a színpadon leejt valaki egy tollat, akkor az amfiteátrumban ülve ezt jól lehet hallani.

Amikor hírül adták ezt Jótámnak, elment, megállt a Garizim-hegy csúcsán, és harsány hangon kiáltva ezt mondta nekik: Sikem polgárai, hallgassatok rám, hogy rátok is hallgasson az Isten!

Elmentek egyszer a fák, hogy királyt kenjenek föl maguknak. Mondták az olajfának: Légy a mi királyunk!

De az olajfa ezt mondta nekik: Talán elvesztettem olajomat, amelyért tisztelnek istenek és emberek, hogy menjek hajladozni a fák fölött?

Ekkor a fügefának mondták a fák: Jöjj te, és légy a királyunk!

De azt mondta nekik a fügefa: Talán elvesztettem édességemet, meg pompás gyümölcsömet, hogy menjek hajladozni a fák fölött?

Majd a szőlőnek mondták a fák: Jöjj te, és légy a királyunk!

De azt mondta nekik a szőlő: Talán elvesztettem mustomat, amely öröme derít isteneket és embereket, hogy menjek hajladozni a fák fölött?

Végül a túskebokornak mondták mind a fák: Jöjj te, és légy a királyunk!

A túskebokor azt mondta a fáknak: Ha igazán királyotokká akartok engem kenni, jertek, húzódjatok árnyékomba; mert ha nem úgy lesz, akkor tűz csap ki a túskebokorból, és megemészti a Libánon cédrusait!

Ti most igazán és feddhetetlenül jártatok-e el, amikor királlyá tettétek Abímeleket, helyesen bántatok-e Jerubbaallal és háza népével, és úgy bántatok-e vele, ahogyan megérdemelte?

Hiszen értetek harcolt apám, sőt az életét is kockára tette, amikor kimentett benneteket Midján kezéből.

Ti pedig fölkeltetek apám háza népe ellen, legyilkoltátok fiait, hetven férfit egy kövön, és királlyá tettétek Sikem polgárai fölött Abímeleket, a szolgáló fiát, mivel a testvéretek ő!

Ha tehát most igazán és feddhetetlenül bántatok Jerubbaallal és háza népével, akkor örüljetekek Abímeleknek, és örüljön ő is nektek!

De ha nem, akkor tűz fog kicsapni Abímelekből, és megemészti Sikem polgárait meg a várbelieket, tűz fog kicsapni Sikem polgáraiból meg a várbeliekből is, és megemészti Abímeleket!

Ezután elmenekült Jótám, és futva ment Beérbe. Ott telepedett le, mert félt a testvérétől, Abímelektől.

Abímelek három évig volt Izráel fejedelme.

De Isten egy gonosz lelket küldött Abímelek és Sikem polgárai közé, ezért Sikem polgárai hűtlenek lettek Abímelekhez.

Így torolta meg Isten a Jerubbaal hetven fián elkövetett erőszakot, és így háritotta vérüket testvéreikre, Abímelekre, aki meggyilkolta őket, meg Sikem polgáira, akik támogatták őt testvérei meggyilkolásában. Sikem polgárai lesben álltak a hegytetőkön, és kiraboltak mindenkit, aki elment mellettük az úton. Ezt hírül adták Abímeleknek.

Azután eljött Gaal, Ebed fia testvéreivel együtt, és Sikembe költözött. Sikem polgárai megbíztak benne.

Amikor kimentek a mezőre, leszüretelték a szőlőjüket, kitaposták, és örömmünnepet tartottak; bementek Istenük házába, ettek, ittak, és ócsárolták Abímeleket.

Gaal, Ebed fia ezt mondta: Ki ez az Abímelek, hogy mi sikemiek szolgáljunk neki?! Hiszen ez a Jerubbaal fia, Zebul meg a helytartója! Szolgáljátok inkább Sikem atyjának, Hamórnak az embereit! Miért szolgáljuk őt?

Volna csak az én kezemben ez a nép, majd elkergetném Abímeleket! Abímeleknek pedig megüzente: Szedd össze a seregedet, és jöjj ki harcolni!

Amikor meghallotta Zebul, a város parancsnoka, Gaalnak, Ebed fiának a szavait, haragra lobbant.

Követeket küldött Abímelekhez Tormába ezzel az üzenettel: Gaal, Ebed fia és testvérei Sikembe jöttek, és ellened lázítják a várost.

Indulj el tehát éjszaka seregeddel együtt, és állj lesbe a mezőn!

Reggel pedig, mihelyt fölkel a nap, törj rá azonnal a városra! Mikor azután Gaal kivonul ellened, bánj el vele, ahogy tőled telik!

Abímelek elindult éjszaka egész seregével, és lesbe álltak Sikem ellen négy csapatban.

Amikor Gaal, Ebed fia, kivonult és fölállt a város kapuja előtt, Abímelek is elindult a leshelyről seregével együtt.

Amint Gaal meglátta a sereget, azt mondta Zebulnak: Nézd! Egy sereg vonul le a hegytetőkről! Zebul azonban ezt mondta neki: A hegyek árnyékát nézed embereknek.

De Gaal megint csak így szólt: Nézd! Egy sereg vonul erre az ország közepe felől, egy másik csapat pedig a Jóslás Tölgye felől jön.

Akkor ezt mondta neki Zebul: Hol van most az a nagy szád, amellyel így beszéltél: Ki az az Abímelek, hogy szolgáljunk neki? Ez az a nép, amelyet lebecsültél. Most hát vonulj ki ellene, és ütközz meg vele!

Gaal kivonult Sikem polgárai élén, és megütközött Abímelekkel.

De megfutamodott, Abímelek pedig üldözőbe vette. Sokan hullottak el halálra sebzetten a kapu bejáratáig. Abímelek Arúmában maradt, Zebul pedig elűzte Gaalt és testvéreit; nem maradhattak Sikemben.

Másnap azután a nép kiment a mezőre. Ezt hírül vitték Abímeleknek,

ő pedig összeszedte a seregét, három csapatra osztotta, és lesbe állt a mezőn. Amikor látta, hogy a nép kijött a városból, rájuk támadt, és legyilkolta őket.

Abímelek ugyanis előretört a vele levő csapatokkal, és elállta a városkapu bejáratát. A másik két csapat pedig rátört mindazokra, akik a mezőn voltak, és legyilkolta őket.

Abímelek egész nap harcolt a város ellen, és elfoglalta a várost. A benne levő népet fölkoncolta, a várost pedig lerombolta, és bevetette sóval.

Amikor meghallották ezt Sikem fellegrvárának a polgárai, mindnyájan Él-Berít templomának a rejtkehelyére menekültek.

De hírül adták Abímeleknek, hogy Sikem fellegrvárának a polgárai mind együtt vannak.

Abímelek fölment a Calmón-hegyre egész népével. Fejszét fogott Abímelek a kezébe, levágott egy faágat, fölvette, a vállára tette, és azt mondta népének: Láttátok, hogy mit csináltam. Hamar tegyetek ti is így!

Vágott tehát minden egyes ember egy ágat, azután követték Abímeleket. A fát lerakták a rejtkehely mellett, és azzal felgyújtották a rejtkehelyet. Minden ember meghalt Sikem fellegrvárában, mintegy ezer férfi és nő.

Abímelek azután Tébéc alá vonult, megostromolta Tébécet és elfoglalta.

A város közepén volt egy erős fellegvár. Oda menekült minden férfi és nő, a város valamennyi polgára, és magukra zárták azt. Azután fölmentek a fellegvár tetejére.

De Abímelek a fellegvárig nyomult, és megtámadta azt. Már közel volt a fellegvár bejáratához, és fel akarta gyújtani.

Akkor egy asszony egy kézimalom követ dobta Abímelek fejére, amely bezúzta a koponyáját.

Több mint egy méter magas malomkövet is láttam már, amelynek a közepén van egy lyuk, és ebbe a lyukba kerül a malom faoszlopa, és akkoriban egy ökör járt körbe és a hajtotta a malomkövet, és így örölték a gabonát. Az általam látott malomkövek 200-250 kilósak is voltak. Jézus azt mondta azokra, akik tönkre teszik a kisgyerekek hitét, hogy jobb lenne nekik, ha egy malomkövet kötnének a nyakukba, és bedobnák őket a Galileai-tengerbe.

Akkor egy asszony egy kézimalom követ dobta Abímelek fejére, amely bezúzta a koponyáját.

Ő azonnal így kiáltott fegyverhordozó legényének: Ránts kardot, és ölj meg, hogy ne mondják rólam: Asszony gyilkolta meg! A legénye keresztülszúrta, és meghalt.

Amikor az izráeliek látták, hogy Abímelek meghalt, mindnyájan hazamentek.

Így fizetett meg Isten Abímeleknek azért a gonoszságáért, amelyet apja ellen követett el, amikor meggyilkolta hetven testvérét.

A sikemiek fejére is visszahárította Isten minden gonoszságukat, és beteljesedett rajtuk Jótámnak, Jerubbaal fiának az átka.

A 10.-ik fejezetben gyors ütemben váltják a bírák egymást.

Abímelek után fölkelt Izráel megszabadítására az issakárbeli Tólá, Dódó fiának, Púának a fia. Sámírban, Efraim hegyvidékén lakott.

Huszonhárom évig volt Izráel bírása. Amikor meghalt, Sámírban temették el.

Ő utána a gileádi Jáír következett, és huszonkét évig volt Izráel bírása.

Volt neki harminc fia, akik harminc számarcsikón jártak. Volt harminc városuk Gileád földjén, amelyeket Jáír sátorfalvainak neveznek még ma is.

Amikor meghalt Jáír, Kámónban temették el.

Izráel fiai ismét azt tették, amit rossznak lát az ÚR, mert a Baalokat és Astartékat, Arám isteneit és Szidón isteneit, Móáb isteneit, meg az ammóniak és a filiszteusok isteneit tisztelték. Az URat pedig elhagyták, és nem tisztelték.

Ismét elfordultak Istentől, és minden körülöttük levő más istent el kezdtek imádni. Isten azt mondta később Jeremiásnak, hogy „volt-e már valamely nemzet földjén olyan, hogy az emberek megtagadták volna istenüket? Izrael pedig megtagadott engem, az Élő, Igaz Istent, és más isteneket imádott.”

Lássátok meg: fordult-e elő ilyesmi?!

Cserélt-e pogány nép isteneket? - pedig azok nem is istenek! De népem fölcserélte Dicsőségét haszontalansággal.

Egek, ámuljatok ezen, borzadjatok, szörnyülködjete nagyon! - így szól az ÚR.

Mert kétszeres rosszat cselekedett népem: engem, a folyóvíz forrását, elhagytak, hogy víztartókat vájjanak, repedezett falú víztartókat, amelyek nem tartják a vizet.

Izrael gyermekei újból és újból elfordultak Istentől a bálványimádás felé.

Hihetetlen, de igaz. Ezúttal már hatodszor történik ez meg sorozatban.

Ezért fellángolt az ÚR haragja Izráel ellen, és a filiszteusoknak meg az ammóniaknak a hatalmába adta őket.

Ezek nyomorgatták és gyötörték Izráel fiait abban az időben tizennyolc évig; Izráel fiai közül különösen azokat, akik a Jordánon túl, az emóriak földjén, Gileádban voltak.

A Jordánon is átkeltek az ammóniak, hogy Júdával, Benjáminnal és Efraim házával is harcoljanak. Izráel igen nehéz helyzetbe került.

Ekkor így kiáltottak az ÚRhoz segítségért Izráel fiai: Vétkeztünk ellened, mert elhagytuk Istenünket, és a Baalokat tiszteltük.

Az ÚR pedig ezt mondta Izráel fiainak: Vajon Egyiptomból, az emóriaktól, az ammóniaktól és a filiszteusoktól

nem én szabadítottalak-e meg benneteket, vagy amikor a szidóniak, Amálék és Máón sanyargatott benneteket, nem én hoztam kiáltottatok-e segítségért?

Ti mégis elhagytatok engem, és más isteneket tiszteltetek. Ezért nem szabadítalak meg többé benneteket!

Menjetek, és kiáltatok segítségért azokhoz az istenekhez, akiket választottatok, szabadítsanak meg benneteket azok a szükség idején!

Izrael történelme egyik mélypontjára érkezett, amikor Isten azt mondta, hogy „kiszabadítottalak az egyiptomiak, az emóriak, a filiszteusok és a többi nép kezei közül, de ismét megtagadtatok, és ezúttal már többé nem segítelek. Menjetek azokhoz az istenekhez, akiket helyettem választottatok.”

Lehetséges az, hogy egy ember annyi bünt kövessen el Isten kegyelme ellen, hogy végül Isten átadja őt a saját útjának.

Efraimmal kapcsolatban azt mondta Isten Jeremiásnak, hogy ”ne imádkozz Efraim javáért, mert már nem fogom meghallgatni az imáidat.”

Hoseás mondta, hogy „Efraim átadta magát a bálványainak, ne törődjete velem.” Istennek elege volt belőlük, és nem foglalkozott többet velük.

Amikor Isten azt mondja valakivel kapcsolatban, hogy többé nem érdekli, az maga a tragédia. Ha más istenekben hiszel, akkor kérd az ő segítségüket.

Az emberek gyakran azt mondják, hogy teljesen mindegy, hogy melyik istent szolgáljuk, mert minden út a mennyországba vezet. Tévedés! Hatalmas a különbség az istenek között, és a legnagyobb különbség akkor jelentkezik, amikor bajba kerülünk.

Izráel fiai ekkor azt mondták az ÚRnak: Vétkeztünk. Tégy velünk teljesen úgy, ahogy jónak látod, csak most ments meg bennünket!

Majd eltávolították maguk közül az idegen isteneket és az URat szolgálták. Az ÚR pedig megelégtelt Izráel nyomorúságát.

Ekkor fegyverbe szólították az ammóniakat, és azok táborot ütöttek Gileádban. Összegyülekeztek Izráel fiai is, és Micpában ütöttek táborot.

A nép és Gileád vezérei azt kérdezték egymástól: Ki fogja megkezdeni a harcot az ammóniak ellen? Az lesz a feje Gileád egész lakosságának.

A gileádi Jefte erős vitéz volt, egy parázna nőnek volt a fia. Jeftét Gileád nemzette.

De amikor a felesége is szült fiaikat Gileádnak, és feleségének a fiai felnöttek, azok elűzték Jeftét, és ezt mondták neki: Nem kapsz örökséget apánk házából, mert más asszony fia vagy.

Jefte elmenekült testvérei elől, és Tób földjén telepedett le. Gyülelész népség verődött Jefte köré, és együtt portyáztak.

Néhány nap múlva az ammóniak megkezdték a harcot Izráel ellen.

Amikor megkezdődött a harc az ammóniak és Izráel között, elmentek Gileád vénei, hogy elhozzák Jeftét Tób földjéről.

Ezt mondták Jeftének: Jöjj, légy a vezérünk, és harcoljunk az ammóniak ellen!

De Jefte ezt mondta Gileád véneinek: Hiszen ti gyűlöltök engem, és kiűztetek apám házából! Miért jöttetek most hozzám, amikor bajban vagytok?

Gileád vénei ezt felelték Jeftének: Éppen azért fordultunk most hozzád. Jöjj velünk, és harcolj az ammóniak ellen, azután légy nekünk, Gileád egész lakosságának a feje!

Jefte ezt mondta Gileád véneinek: Ha visszavisztek engem, hogy harcoljak az ammóniak ellen, és ha az ÚR hatalmamba adja őket, akkor én akarok lenni a vezetőjük.

Gileád vénei azt felelték Jeftének: Hallja az ÚR, ami közöttünk történt. Úgy fogunk cselekedni, ahogyan mondd.

Akkor elment Jefte Gileád véneivel. A nép pedig a maga fejévé és vezérévé tette őt. Jefte pedig mindezt elmondta az ÚR színe előtt Micpában.

Jefte követeket küldött az ammóniak királyához ezzel az üzenettel: Mi dolgunk van nekünk egymással? Miért jöttél ellenem, hogy harcolj országom ellen?

Az ammóniak királya azt felelte Jefte követeinek: Azért, mert elvette Izráel az én földemet az Arnóntól a Jabbókig és a Jordánig, amikor kijött Egyiptomból. Most tehát add vissza azt békés úton!

További üzenetváltások után Jefte tette egy fogadalmat az Úrnak:

Fogadalmat tett Jefte az Úrnak, és ezt mondta: Ha valóban kezembe adod az ammóniakat, akkor bármi jön ki elém házam ajtaján, amikor békességgel visszatérek az ammóniaktól, az ÚR é lesz az, feláldozom égőáldozatul.

Fölvonult Jefte az ammóniak ellen, és megütközött velük. Az ÚR pedig a kezébe adta őket.

Verte őket Aróértől fogva a Minnítbe vivő útig, húsz városon keresztül egészen Ábél-Kerámimig. Igen nagy vereség volt ez. Így kellett megalázkodniuk az ammóniaknak Izráel fiai előtt.

Amikor Jefte megérkezett Micpába, a házához, éppen a leánya jött ki eléje dobolva és táncolva. Csak ez az egyetlen leánya volt, nem volt rajta kívül se fia, se leánya.

Amikor meglátta a leányát, megszárgatta a ruháját, és ezt mondta: Ó, leányom! Porba sújtottál, szerencsétlenné tettél! Mert én magam adtam szavamat az Úrnak, és nem vonhatom vissza.

A leány így felelt neki: Apám, ha szavadat adtad az Úrnak, tedd velem azt, amit kimondtál! Hiszen megengedte az ÚR, hogy bosszút állj ellenségeiden, az ammóniakon.

Majd ezt mondta apjának: Csak azt az egyet tedd meg velem, hogy ne bánts engem két hónapig: hadd menjek el a hegyek közé elsiratni leányságomat barátnőimmal!

Az apja azt felelte: Menj! És elbocsátotta két hónapra. Az pedig elment a barátnőivel elsiratni leányságát a hegyek között.

Két hónap múlva visszatért apjához. Az pedig megtette vele azt, amit megfogadott. A leány nem élt férjival. Azóta lett szokássá Izráelben,

hogy évről évre elmennek Izráel leányai, és megéneklék a gileádi Jefte leányát, évente négy napig.

Isten megtiltotta az emberek feláldozását. Nem tudjuk pontosan, hogy Jefte valóban megölte-e a lányát. Az égőáldozat valójában az Istennek való odaszánás áldozatát jelentette, és egyes kommentárok szerint, Jefte a lányát állandó szüzességi fogadalommal adta Isten szolgálatára. Ez lehetségesnek tűnik, de elég valószínűtlen.

A szöveg olvasásából inkább az következik, hogy Jefte feláldozta a lányát, és megölte őt. De biztos vagyok benne, hogy Isten ezt nem kérte tőle. A törvény ideje alatt az elsőszülött gyerek az Úr é volt, de az Úr lehetővé tette az elsőszülöttek megváltását egy állattal. Biztos vagyok abban, hogy Jeftének is megengedte volna, hogy cserét hajtson végre, és a leánya helyett egy állatot áldozzon fel.

Nem szabad elfelejtsük, hogy az akkor izraelieket körülvevő népek között a gyerekáldozat nagyon elterjedt volt a pogány istenek oltárán. Molok és Baál imádata gyakori gyerekáldozattal járt. Amikor a kánaániak házait felfedezték, a házak alapjaiban gyakori volt, hogy gyerekcsontvázakat találtak cserépedényekbe helyezve, mert azt tartották, hogy az alapba temetett babák szerencsét hoztak a háznak.

Ez egy nagyon szörnyű dolog volt, amelyet Isten szigorúan megtiltott az izraelieknek. Persze, jön a kérdés, hogy akkor Isten miért engedte meg, hogy a lánya jöjjön ki elsőnek a házból? Nem tudom.

Emlékeztek Efraim viselkedésére amikor Gedeon legyőzte a midjániakat? Ismét itt vannak a 12.-ik fejezetben:

De fegyverbe szólították az efraimiakat. Cáfón felé vonultak, és ezt mondták Jefte nek: Miért vonultál harcba az ammóniak ellen anélkül, hogy hívtál volna bennünket, hogy menjünk veled? Rád gyűjtjük a házadat!

Jefte azt felelte nekik: Nagy perem volt nekem és népemnek az ammóniakkal. Én kértem a segítségeteket, de ti nem szabadítottatok meg a kezükből.

Amikor láttam, hogy ti nem szabadítottok meg, kockára tettem a saját életemet, megtámadtam az ammóniakat, az ÚR pedig a kezembe adta őket. Miért jöttetek most hadakozni velem?

Jefte nagyon egocentrikus választ ad nekik, csak magáról, és a maga dicsőségéről beszél.

Ekkor összegyűjtött Jefte minden gileádi férfit, és megütközött Efraimmal. A gileádi férfiak megverték Efraimot, mert ezek azt mondták: Elfajzott efraimiak vagytok! Gileád ugyanis Efraim és Manassé közé esik.

Azután elfoglalták a gileádiak a Jordán gázlóit Efraim elöl, és mikor a menekülő efraimiak azt mondták: Hadd menjünk át! - megkérdezték mindegyiktől a gileádi férfiak: Efraimi vagy? És ha azt felelte: Nem! -, akkor azt mondták neki: Mondd, hogy „sibbólet”! És ha az „szibbólet”-et mondott - mert nem tudta helyesen kiejteni -, akkor megragadták, és lemészárolták a Jordán gázlójánál. Így esett el akkor negyvenkétezer efraimi.

Jefte hat évig volt Izráel bírása. Azután meghalt a gileádi Jefte, és eltemették városában, Gileádban.

Utána a betlehemi Ibcán volt Izráel bírása.

Volt neki harminc fia, és harminc leányát adta férjhez máshova, a fiainak pedig harminc leányt hozott feleségül máshonnan. Hét esztendeig volt Izráel bírása.

Azután meghalt Ibcán, és eltemették Betlehemben.

Utána a zebulóni Élón lett Izráel bírása. Tíz esztendeig bíraskodott Izráelben.

Azután meghalt a zebulóni Élón, és eltemették Ajjálónban, Zebulón földjén.

Utána Abdón, a pirátóni Hillél fia lett Izráel bírása.

Volt neki negyven fia és harminc unokája, akik hetven számárcsikón jártak. Nyolc esztendeig volt Izráel bírása.

Azután meghalt Abdón, a pirátóni Hillél fia, és eltemették Pirátónban, Efraim földjén, az amálékiak hegyvidékén.

Izráel fiai ismét azt tették, amit rossznak lát az ÚR. Ezért az ÚR a filiszteusok kezébe adta őket negyven esztendőre.

Volt egy Dán nemzetségéből való ember, Corából, akinek a neve Mánóah volt. A felesége meddő volt, nem szült.

Megjelent egyszer az ÚR angyala az asszonynak, és ezt mondta neki: Lásd, te meddő vagy, nem születtél. De teherbe fogsz esni, és fiút szülsz.

Mostantól fogva vigyázz, hogy bort vagy részegítő italt ne igyál, és semmiféle tisztátalant ne egyél.

Mert teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Ne érje annak a fejét borotva, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából.

Az asszony elment, és ezt mondta a férjének: Isten embere jött hozzám. Alakja olyan volt, mint Isten angyalának az alakja, igen félelmetes. Nem kérdeztem meg, hogy honnan való, ő pedig nem mondta meg nekem a nevét.

Ezt mondta nekem: Teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Mostantól fogva ne igyál bort vagy részegítő italt, és ne egyél semmiféle tisztátalant, mert Istennek szentelt lesz ez a gyermek születésétől fogva halála napjáig. Akkor Mánóah könyörgött az ÚRhoz, és ezt mondta: Kérlek, Uram! Istennek az az embere, akit küldöttél, hadd jöjjön el ismét hozzánk, és tanítson meg bennünket, hogy mit cselekedjünk a gyermekkel, ha majd megszületik.

Isten meghallgatta Mánóah szavát, és az Isten angyala megint eljött az asszonyhoz, amikor az a mezőn volt, a férje, Mánóah azonban nem volt vele.

Akkor az asszony gyorsan elfutott, hírt adott a férjének, és ezt mondta neki: Megjelent nekem az a férfi, aki a minap nálam járt.

Mánóah fölkelt, és követte feleségét. Amikor odaért ahhoz a férfihoz, ezt kérdezte tőle: Te vagy az a férfi, aki ezzel az asszonnal beszélt? Ő így felelt: Én vagyok.

Mánóah ezt mondta: Ha majd beteljesedik ígéreted, milyen legyen a gyermek élete, és mit tegyünk vele?

Az ÚR angyala ezt mondta Mánóahnak: Őrizkedjék az asszony mindattól, amit megmondtam.

Semmit se egyék, ami szőlőtökéről való, bort és részegítő italt ne igyék, és semmiféle tisztátalant ne egyék. Tartsa meg mindazt, amit parancsoltam neki!

Akkor Mánóah ezt mondta az ÚR angyalának: Szeretnénk téged itt tartani és egy kecskegidát készíteni neked.

De az ÚR angyala ezt felelte Mánóahnak: Hiába tartanál itt, nem enném ételedből. Ha pedig égőáldozatot akarsz készíteni, az ÚRnak áldozd azt! Mert nem tudta Mánóah, hogy az ÚR angyala az.

Mánóah azt mondta az ÚR angyalának: Mi a te neved? Mert ha beteljesedik ígéreted, tisztelni akarunk téged.

Az ÚR angyala ezt felelte neki: Miért kérdezed a nevem? Titokzatos név az!

A titokzatos nevet a héber eredeti szerint csodálatosnak is lehet fordítani.

Azután fogta Mánóah a kecskegidát meg az ételáldozatot, és feláldozta a kösziklán az ÚRnak. Ő pedig csodát tett Mánóah és felesége szeme láttára.

Az történt ugyanis, hogy a láng felcsapott az oltárról az ég felé, az ÚR angyala pedig felszállt az oltár lángjában. Ezt látva, Mánóah és felesége arccal a földre borult.

Az ÚR angyala nem jelent meg többé Mánóahnak és feleségének. Ekkor tudta meg Mánóah, hogy az ÚR angyala volt az.

Akkor Mánóah ezt mondta a feleségének: Meg fogunk halni, mert Istent láttuk!

De a felesége ezt mondta neki: Ha az ÚRnak úgy tetszett volna, hogy megöljön bennünket, nem fogadott volna el a kezünkől égőáldozatot és ételáldozatot, nem láthattuk volna mindezt, és nem hallhattunk volna most ilyent.

Azután az asszony fiút szült, és elnevezte Sámsonnak. A gyermek felnövekedett, és megáldotta őt az ÚR.

És az ÚR lelke nyugtalanítani kezdte őt a Dán táborában, amely Corá és Estáól között volt.

Cora és Estáól völgye kb. 14 km-re északra van Jeruzsálemtől, nagyon termékeny völgyek ezek, Dán törzsének örökségéhez tartoztak.

Egyszer elment Sámson Timnába, és meglátott Timnában egy filiszteus nőt.

Visszaérkezve elmondta apjának és anyjának: Láttam Timnában egy filiszteus nőt, vegyétek azt nekem feleségül!

De apja és anyja ezt felelte neki: Hát nincs feleségnek való a rokon leányok közt, vagy egész népemben, hogy a körülmetéletlen filiszteusok közül akarsz feleséget venni? De Sámson így felelt apjának: Őt vedd el nekem, mert csak ő tetszik nekem!

Apja és anyja nem tudta, hogy az ÚRtól van ez, és csak ürügyet keres a filiszteusok ellen. Abban az időben ugyanis a filiszteusok uralkodtak Izráelen.

Elment tehát Sámson apjával és anyjával együtt Timnába. Amikor a timnai szőlőkhöz értek, egy ordító oroszlánkölyökkel találta magát szemben.

Akkor megszállta őt az ÚR lelke, és kettészakította azt, mintha csak egy kecskegidát szakított volna ketté; pedig semmi sem volt a kezében. De apjának és anyjának nem mondta el, hogy mit csinált.

Azután megérkezett, és beszélgetett azzal a nővel, mivel tetszett az Sámsonnak.

Néhány nap múlva ismét eljött, hogy elvegye. Közben letért az útról, hogy megnézzze az oroszlán tetemét. Hát az oroszlán hullájában egy méhraj volt és méz!

Kiszedte a markába, és míg mendegélt, ette. Odament az apjához és anyjához, nekik is adott, és ők is ettek. De nem mondta meg nekik, hogy az oroszlán hullájából szedte ki a mézet.

Azután elment az apja ahhoz a nőhöz. Sámson meg lakodalmat tartott ott, az ifjak szokása szerint.

Abban az időben a lakodalom előtt egy hétnapos ünnepség volt, amikor a vőlegény az utolsó legénységi napjait ünnepelte.

Amint meglátták, harminc vőfélyt bíztak meg, hogy legyenek mellette.

A vőfélyek filiszteusok voltak.

Sámson ezt mondta nekik: Feladok nektek egy találós kérdést. Ha meg tudjátok fejteni a lakodalom hét napja alatt, és kitaláljátok, adok nektek harminc inget és harminc öltözet ruhát.

De ha nem tudjátok megfejteni, akkor ti adtok nekem harminc inget és harminc öltözet ruhát. Ők azt mondták neki: Add elő találós kérdésedet, hadd halljuk!

Sámson ezt mondta nekik: Étel jött az evőből, édes jött az erősből. De nem tudták megfejteni a találós kérdést három napon át.

A hetedik napon ezt mondták Sámson feleségének: Vedd rá a férjedet, hogy mondja meg a találós kérdés megfejtését, különben megégetünk téged és apád háza népét! Talán azért hívtatok ide, hogy kifosszatok bennünket?

Ekkor Sámson felesége elkezdett sírdogálni, és ezt mondta: Mégiscsak gyűlölsz és nem szeretsz engem! Találós kérdést adtál fel népem fiainak, és nekem se mondd meg a megfejtését. De ő azt felelte neki: Hiszen még apámnak és anyámnak se mondtam meg, hát neked mondjam meg?

Így sírdogált előtte hét napig, amíg a lakodalmuk tartott. Végre a hetedik napon megmondta neki a megfejtést, annyira zaklatta őt. Az asszony pedig elmondta a találós kérdés megfejtését népe fiainak.

A város férfiai ezt mondták neki a hetedik napon, naplemente előtt: Mi a méznél édesebb, s oroszlánnál erősebb? De ő így válaszolt nekik: Ha nem az én üszömön szántotok, találós kérdésem ki nem találjátok.

Ekkor megszállta az ÚR lelke, lement Askelónba

Askelón az egyik filiszteus tengerparti város volt.

Ekkor megszállta az ÚR lelke, lement Askelónba, és megölt ott harminc férfit; lehúzta a ruhájukat, és odaadta a ruhákat azoknak, akik a találós kérdést megfejtették. És haragra gyúlva elment apja házához. Sámson felesége pedig hozzáment ahhoz a vőfélyhez, aki Sámson barátja volt.

64 perc